

Kymsote

Kymsote

Kymenlaakson
sosiaali- ja terveystalvelut

Liikkumista tukevat palvelut (sosiaalihoitolaki)

Soveltamisohje 1.5.2020 alkaen

Hallituksen päätös
27.3.2020 § 88

1. Johdanto

Sosiaalihuoltolain 23 §:n mukaan esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään sekä sosiaalihuoltolain että vammaispalvelulain nojalla.

Kymsoten alueella yhdistellään vammaispalvelulain, sosiaalihuoltolain ja sairaskorvauslain perusteella julkisesti rahoitettuja matkoja. Yhdistelyä toteutetaan silloin, kun se on asiakkaan tarpeet huomioiden tarkoituksenmukaista. Asiakkaan yksilölliset tarpeet arvioidaan yhteistyössä asiakkaan kanssa.

2. Liikkumista tukevat palvelut

Sosiaalihuoltolain mukaisesti esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Liikkumista tukevat palvelut mahdollistavat hakijan kotona asumisen, edistävät toimintakykyä, selviytymistä ja sosiaalista vuorovaikutusta.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, joilla on pitkäaikaisia liikkumisvaikeuksia ja jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jatkuvapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:

1. julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla;
2. saattajapalveluna;
3. ryhmäkuljetuksina;
4. korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset;
5. muulla soveltuvalla tavalla.

Yksilöllisiä kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

3. Tavoite

Liikkumista tukevan palvelun tarkoituksena on tukea itsenäisiä elämisen mahdollisuuksia omassa kodissa. Palvelun avulla mahdollistetaan kodin ulkopuolinen asiointi ja sosiaalisten kontaktien ylläpitäminen.

Palvelua järjestetään kuntalaiselle, joka ei voi käyttää julkisia liikennevälineitä ja jolla on perusteltu yksilöllinen ja elämäntilanteeseen liittyvä kuljetuspalvelun tarve ja joka ei ole oikeutettu vammaispalvelulain (380/1987) mukaisiin kuljetuspalveluihin.

Liikkumista tukeva palvelu on määrärahasidonnainen palvelu ja kuntayhtymä voi määritellä sen myöntämisperusteet, matkojen määrän ja pituuden sekä asiakkaalta perittävät maksut. Palveluja myönnetään kullekin kalenterivuodelle varattujen määrärahojen puitteissa.

4. Palvelun toteutustavat

4.1 Ohjaus ja ohjattu harjoittelu

Asiakkaan hakiessa palvelua häntä informoidaan julkisen liikenteen vaihtoehtoista kuten palvelulinjoista ja palvelubusseista ja niiden palveluista. Asiakkaan kanssa voidaan ennen päätöksentekoa järjestää palveluohjaajan tukeamana kokeilu, miten julkisen liikenteen käyttäminen onnistuisi busseissa tai palvelulinjoilla. Ohjaukseen kuuluu myös mahdollisten kulkuneuvon vaihtojen harjoittelu sekä asiointissa ohjaaminen.

4.2 Korvaus taksilla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvista kohtuullisista kustannuksista

Mikäli asiakas ei ohjauksen tai saattajapalvelunkaan avulla pysty käyttämään julkista liikennettä ja hän täyttää liikkumista tukevien palvelujen myöntämisperusteet, hänelle voidaan myöntää palvelu taksikuljetuksina, joista korvataan kohtuullinen kustannus jäljempänä esitettävällä tavalla.

5. Liikkumista tukevan palvelun myöntämisen perusteet

Liikkumista tukevaa palvelua voidaan myöntää hakemuksesta henkilölle:

- jonka kotipaikka on Hamina, Kotka, Kouvola, Miehikkälä, Pyhtää tai Virolahti ja
- joka ei saa liikkumiseen tukea muun lainsäädännön perusteella ja
- jolla on pitkäaikaisia liikkumisvaikeuksia tai toimintakyvyn vajeita ja joka ei kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn vuoksi ilman kohtuuttomia vaikeuksia ja
- jolla ei ole käytettävissään autoa asiointimatkoihin.

Ensisijaisesti palvelua myönnetään henkilöille, joilla itsellään ei ole taloudellisia mahdollisuuksia taksipalvelujen käyttöön.

Palvelua ei myönnetä henkilöille, joilla on mahdollisuus käyttää palvelu- tai asiointiliikennettä eikä myöskään palveluasunnoissa asuville, jos yksikössä järjestetään kuljetuspalveluja. Palvelua ei myönnetä tehostetussa palveluasumisessa tai laitoshoidossa olevalle henkilölle.

Jos henkilö on Kymsoten järjestämässä palvelussa Kymenlaakson ulkopuolella, hänelle voidaan myöntää liikkumista tukevaa palvelua samoilla perusteilla. Jos kuljetuspalvelukortin käyttäminen asuinkunnassa ei onnistu, korvataan matkat asiakkaalle jälkikäteen kuittien perusteella.

6. Taloudellinen tarveharkinta

Palvelu kohdennetaan ensisijaisesti pienituloisille, joilla on pitkäaikainen toimintakyvyn alenema ja jotka eivät omilla tuloillaan pysty välttämättömiä asiointimatkoja maksamaan.

Tulorajat (bruttotulot) ja varallisuusrajat enintään

Yksinasuva tulot 1 200 €/kk talletukset 7 000 €

Yhteistaloudessa asuvat tulot 2 300 €/kk talletukset 10 000 €

Tuloina ei oteta huomioon asumistukea, rintamalisää, ylimääräistä rintamalisää, vammaistukea, eläkkeensaajan hoitotukea, lapsilisää, elatusapua ja -tukea eikä omaishoidon tukea.

Tulorajojen ylittyessä palvelua ei pääsääntöisesti myönnetä.

7. Sotainvalidit

Sotilasvammalain perusteella palvelu voidaan myöntää ilman tulo- ja varallisuusharkintaa sotainvalideille, jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939-1945 sotien johdosta ja joiden haitta-aste on vähintään 10 %. Heiltä ei peritä omavastuuta.

Sotainvalideille, jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet asepalveluksessa tai YK-tehtävissä ennen vuotta 1991 ja joiden haitta-aste on vähintään 20 %, palvelu voidaan myös myöntää ilman tulo- ja varallisuusharkintaa eikä omavastuuta peritä.

Jos sotainvalidi tarvitsee saattajaa asiointi- tai virkistysmatkoilla, saattajan matkakulut voidaan korvata. Puolesta asioimista ilman asiakkaan mukanaoloa ei korvata.

Sotainvalidien matkojen määrää ei ole rajoitettu, vaan niitä voidaan myöntää tarpeen mukaan. Asiointi- ja virkistysmatkat voivat oman kunnan lisäksi suuntautua naapurikuntien alueelle.

8. Rintamaveteraanit

Suomessa asuva vuosien 1939–1945 sotiin osallistunut rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelustunnuksen tai rintamatunnuksen omaava rintamaveteraani on oikeutettu liikkumista tukeviin palveluihin ilman tulo- ja varallisuusharkintaa. Heiltä ei peritä matkojen omavastuuta.

Jos rintamaveteraani tarvitsee saattajaa asiointi- tai virkistysmatkoilla, saattajan matkakulut voidaan korvata. Puolesta asioimista ilman asiakkaan mukanaoloa ei korvata.

Rintamaveteraanien matkojen määrää ei ole rajoitettu, vaan niitä voidaan myöntää tarpeen mukaan. Asiointi- ja virkistysmatkat voivat oman kunnan lisäksi suuntautua naapurikuntien alueelle.

9. Palvelun hakeminen

Liikkumista tukevia palveluja haetaan kirjallisesti hakemuslomakkeella.

Hakemukseen tarvitaan liitteeksi (ei koske sotainvalideja eikä rintamaveteraaneja):

- Tosite hakijan ja samassa taloudessa asuvan henkilön bruttotuloista (päättös eläkkeestä, päivärahasta, muista tuloista)
- Hakijan ja samassa taloudessa asuvan henkilön viimeisin tiliote kaikista pankkitileistä.

Hakijan luo tehdään kotikäynti ja palvelutarpeen arviointi.

10. Palvelutarpeen arviointi

Liikkumista tukevan palvelun tarpeen arviointi perustuu hakijan vammasta tai sairaudesta aiheutuvien toimintarajoitteiden, elämäntilanteen ja elinympäristön sekä taloudellisen tilanteen kartoittamiseen. Keinoina ovat palvelutarpeen arviointi, terveydenhuollon lausunto hakijan toimintakyvystä ja tarvittaessa tehtävä koematka.

Kartoituksessa otetaan huomioon:

- hakijan liikkumismahdollisuudet hänen asuinympäristössään; käytössä olevat liikkumisen apuvälineet, oleellisten palveluiden sijainti ja joukkoliikenteen pysäkkien sijainti
- onko hakijan mahdollista käyttää joukkoliikennevälineitä, esimerkiksi matalalattialinja-autoja ja niitä täydentäviä palvelulinjoja tai kutsutaksiliikennettä
- onko hakijalla mahdollisuus käyttää joukkoliikennevälineitä saattajan avulla.

11. Päätöksenteko ja muutoksenhaku

- Päätös liikkumista tukevasta palvelusta tehdään sen kuukauden alusta, jolloin hakemus on saapunut.
- Päätökset ovat lähtökohtaisesti toistaiseksi voimassa olevia, ellei määräaikaiselle päätökselle ole erityistä syytä.
- Viranhaltijan tekemään päätökseen haetaan oikaisua Kymsoten yksilöjaostolta. Yksilöjaoston oikaisuvaatimuksesta tekemään päätökseen on mahdollista hakea muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen.

12. Liikkumista tukevan palvelun sisältö

Liikkumista tukeva palvelu on tarkoitettu asioimiseen ja virkistykseen.

Matkoja ei saa käyttää terveydenhoitomatkoihin, joiden korvaus perustuu sairausvakuutuslakiin tai korvaus tulee vakuutusyhtiöltä. Näitä Kelan korvattavaksi säädettyjä matkoja ovat esimerkiksi lääkäri-, hammaslääkäri-, laboratorio- ja terapiakäynnit, kuntoutus ja lääkinnällisen kuntoutuksen maksusitoumuksella hankittavien apuvälineiden sovitus.

13. Matkojen määrä

Taksilla tehtäviä matkoja myönnetään enintään 8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Matkoja ei voi siirtää seuraavalle kuukaudelle.

Poikkeuksena sotainvalidit ja rintamaveteraanit (ks. sivut 3-4).

14. Matkustusalue

Palvelua voi käyttää oman asuinkunnan alueella. Yhdensuuntainen matka voi olla enintään 45 km.

Kuntarajan ylittämisestä voidaan tehdä erillinen päätös yksilöllisen harkinnan perusteella. Kilometrimäärän ylittämisestä voidaan painavista syistä tehdä yksilöllistä harkintaa käyttäen erillinen päätös.

Poikkeuksena sotainvalidit ja rintamaveteraanit (ks. sivu 3).

15. Yhdensuuntainen matka

- Matkalla tarkoitetaan palvelussa yhdensuuntaista matkaa lähtöosoitteesta määränpähän (eri osoite).
- Matka ajetaan suorinta reittiä.
- Lyhyt pysähdys esimerkiksi postilaatikon tai pankkiautomaatille matkan varrella on mahdollista. Pysähdystarpeesta tulee kertoa matkaa tilatessa.
- Pysähtyminen pidempiaikaista asiointia varten (esim. apteekissa, kaupassa tai pankissa asioiminen) keskeyttää yhdensuuntaisen matkan, jolloin matkan jatkuminen on uusi kuljetuspalvelumatka. Jos mahdollista on tilattava kerralla koko matkaketju.

16. Kuljetuspalvelukortti

Myönnetyn liikkumista tukevan palvelun maksuvälineenä toimii kuljetuspalvelukortti.

Kortti on henkilökohtainen maksuväline. Asiakas on vastuussa sen oikeasta käytöstä. Käyttämättömiä matkoja ei voi siirtää toiselle kuukaudelle, eivätkä käyttämättömät matkat vähennä matkustusoikeutta seuraavilta kuukausilta.

Palvelun päättyessä kortti mitätöidään ja se muuttuu käyttökelvottomaksi. Mikäli kortti katoaa, tulee siitä ilmoittaa välittömästi Kymsoten ikäihmisten asiakas- ja palveluohjaukseen.

Kadonneen tilalle toimitetusta kortista veloitetaan 10 euroa.

17. Muut matkustajat

Mikäli asiakas tarvitsee saattajan, tämä kirjataan palvelupäätökseen. Omaishoidon tuen asiakkaalla on aina oikeus saattajan käyttämiseen. Saattajan on tultava mukaan samasta osoitteesta tai reitin varrelta ilman poikkeamistarvetta.

Mukana voivat matkustaa maksutta asiakkaan alle 7-vuotiaat lapset. Muut mukana kulkevat perheenjäsenet maksavat matkasta kuljetuspalvelun omavastuun mukaisen hinnan (3,50/matka).

Mikäli samassa kyydissä matkustaa useampi liikkumista tukevaan palveluun oikeutettu henkilö, kuulu jokaiselta myönnetty matka ja jokainen maksaa omavastuuosuuden.

18. Omavastuu

Omavastuuna peritään Kymsoten hallituksen päättämä maksu, joka 1.5.2020 on 3,50 euroa/yhdensuuntainen matka.

Omavastuu maksetaan suoraan taksin kuljettajalle.

19. Odotusaika

Odotusaikaa ei korvata eli asiakas maksaa sen itse suoraan kuljettajalle.

20. Matkan tilaaminen

- Kuljetuspalvelumatka on tilattava taksien tilauskeskuksesta
 - Kymenlaakson Kyydinvälitys Oy puh. 0800 39 00 33
 - Kymenlaakson Taksi Oy puh. 0600 30 64 50
- Vaikeasti kuulo- tai puhevammaiset voivat käyttää myös tekstiviestinumeroita
 - Kymenlaakson Kyydinvälitys Oy 040 146 5409 (myös WhatsApp)
 - Kymenlaakson Taksi Oy 040 563 1112
- Puhelu on normaalihintainen eikä tilauksesta mene muuta maksua.
- Asiakas voi tilata yksittäisen matkan tai säännölliset toistuvat matkat etukäteen.
- Jos tilattu matka on pituudeltaan alle 3 kilometriä, odotusaika on vain sen ajan, joka taksilta kuluu ajaa asiakkaan luokse
- Yli 3 kilometrin matkoilla varmistetaan taksin saapuminen haluttuun aikaan, kun se tilataan vähintään 90 minuuttia ennen matkan alkua
- Jos yli 3 kilometrin matka tilataan myöhemmin kuin 90 minuuttia ennen toivottua lähtöaikaa, odotusaika on enimmillään 15 minuuttia + se aika, joka taksilta kestää ajaa asiakkaan luokse
- Tilauspuhelut nauhoitetaan.

Matkaa tilattaessa tulee kertoa:

- noutopaikka ja matkan määränpää
- matkustaako mukana saattaja tai perheenjäseniä
- onko mukana apuvälineitä
- mahdollisen paluukyydin lähtöaika, mikäli se on tiedossa.

21. Olosuhteiden muuttuessa

Asiakkaan tulee ilmoittaa olosuhteissaan tapahtuvista muutoksista ikääntyvien asiakas- ja palveluohjaukseen, jos muutoksilla on merkitystä palvelun järjestämiseen. Tarvittaessa palvelutarve ja asiakassuunnitelma tarkistetaan sekä päätöstä tarkennetaan tarvetta vastaaviksi.

22. Ohjeiden vastainen käyttö

Asiakas sitoutuu toimimaan saamansa asiakasohjeen mukaisesti käyttäessään liikkumista tukevaa palvelua. Tarvittaessa voidaan siirtyä kuljetusten järjestämiseen korvaamalla matkat asiakkaalle jälkikäteen kuittia vastaan.